

Daisy Maryjane Hydes
Sotsiaalministeerium
daisy.hydes@sm.ee

Teie 20.03.2025

Meie 10.04.2025 nr 3-23/3246-2

Tagasiside

Lugupeetud Daisy Maryjane Hydes

Tervisekassa tutvus Teie poolt edastatud esmatähtsate ravimite määruse (Critical Medicines Act) materjalidega ning tagasisidestame alljärgnevat.

1. Tervisekassa hinnangul puudub selgus, milliseks kujuneb ravimite hangetes kohustuslike MEAT kriteeriumite kasutamisel rahaline mõju Tervisekassa eelarvele. Kvaliteedipunktide andmisel tarnekindluse tagamiseks peab olema valmisolek aktsepteerida ravimite senisest hinnatasemest kallimat hinda, mis toob kaasa eeldatava lisakulu Tervisekassa eelarvele.

2. Tervisekassa hinnangul tuleks tähelepanu pöörata ka ambulatoorse sektori kriitiliste ravimite, mida valdavalt ei osteta läbi avaliku hanke, korral nõutud hinnakujunduse ja hüvitamise meetmete muutmisest tulenevale rahalisele mõjule. Tõenäoliselt on ka siinkohal eeldatud kõrgemate hindade aktsepteerimist, mille täpne rahaline mõju on teadmata.

3. Märgime, et artikli 18 punktis 1 toodud nimekiri võimalikest hanketingimustest eeldavad nii hankijatelt kui ka pakkujatelt lisaressurssi täiendava dokumentatsiooni ja kontrolli vaatest. Hankijad peavad veenduma, et nõuded tarneahelate, tootmiskohtade jne kontrollimiseks oleks proportsionaalsed, vastav dokumentatsioon pakkujatele kättesaadav ja dokumentatsiooni sisu ilma liigse lisaressursita kontrollitav. Lisaks on Eesti turul valdavalt pakkujateks ravimite hulгимүүjad, kellel võib olla keeruline ligipääs või mõnel juhul võimatu esitada ravimite tootmist puudutavat dokumentatsiooni. Seda eriti juhtudel, kus ravim on Eestis müügiloata.

Tervisekassa leiab, et üheks lahenduseks võiks näiteks olla ühtsete soovituslike standardite välja töötamine, mis võiks olla abiks hankijatele vastavate nõuete seadmisel, eriti sellest vaatest, kas

ükski pakkuja reaalselt neid ka täita suudaks. Põhjus siin taga peitub selles, et kehtestada võib erinevaid nõudeid, ent need peaksid olema ka reaalselt täidetavad ja kontrollitavad. Vastasel juhul toovad need kaasa pelgalt hinnatõusu, ent ei täida oma eesmärki.

4. Tervisekassa hinnangul tuleks kindlasti tähelepanu pöörata, et artikli 18 punktide 2 ja 3 kohaselt on võimaldatud eelistada EL-i päritoluga ravimeid, kuid oluline on ka müügiloa kehtivus vastavas liikmesriigis. Näiteks võib turul olla samaaegselt pakkumisel Eestis kehtiva müügiloaga UK päritolu ravim ja Eestis müügiloata Hispaania päritolu ravim, mil regulatsiooni kohaselt tuleb eelistada Eesti müügiloaga ravimit, sõltumata tootmiskohast.

5. Märkime, et ühishangete korraldamise, vajalike hankemeetmete rakendamise ja raporteerimise vaatest puudub meil täna tervishoiusektoris keskne hankija, kes seda rolli veaks. Riigi tasandil vajab kokku leppimist, kuidas ja millal vajalik lisaressurss, eeskätt tööjõu ja seonduvate kulude vaatest, tagatakse.

6. Viimase punktina märkime, et täna püüval Tervisekassa poolt organiseeritud ühishanked haiglate nimel on vabatahtlikud ja valdavalt ostukohustusteta. Vastavalt artiklitele 22 ja 23 võivad Euroopa Komisjoni poolt korraldatavad hanked olla eksklusiivsed ja sisaldada siduvaid ostukohustusi. Kuivõrd täna hetkel sisaldab kriitiliste ravimite nimekiri eeskätt haiglate poolt iseseisvalt hangitavaid ravimeid, on Tervisekassal keerukas võtta haiglate nimel kohustusi ja esindada Eestit EK ühishangetes eksklusiivselt. Lisaks eeldab Euroopa Komisjoni ühishangetes haiglate nimel osalemine, et vastava hanke edukas pakkuja leiab Eesti turult kohaliku hulgimüüja koostööpartnerina, kes ravimeid ladustama ja igapäevaselt tarnima hakkab haiglatele. Pole teada, kas selline lahenduskäik on võimalik, kuivõrd senised kogemused on piirdunud Tervisekassa kesklaos kasutamisega. Täna hetkel aga Tervisekassa kesklaol ei ole valmisolekut võtta sama rolli mahukates Euroopa Komisjoni hangetes. Eriti kuna see eeldab ka ravimite igapäevast komplekteerimist ja edasimüüki, mitte üksnes tasuta laiali jaotamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rain Laane
juhatuse esimees

Aigi Veber
aigi.veber@tervisekassa.ee